

Dukker med minder om flugt og frygt

Krybbespil er mere populære end nogensinde. Nyt museum åbnet nær Malaga

Af Charlotte Rørth

charlotte.roerth@nordjyske.dk

Gaden er øde og ødelagt. Murbrokker og affald ligger i bunker. Husene har huller efter bomber. Alt er gråt og sort og trist og sørgeligt inde bag glasset, hvor scenen er bygget op som et kunstværk. En stor verden en miniature.

- Det kunne være Syrien, konstaterer Antonio Díaz.

Han sukker og peger ned i det ene hjørne, hvor to børn er krobet hen for at kigge ind i en hule under nedfaldne bjælker. Et varmt lys stråler ud derfra, og man ser små bitte dukkeudgaver af Josef og Maria med barnet. Et mikroskopisk krybbespil.

- Jeg synes, det fortæller alt, ikke? Også i dag er der flygtninge. Også i dag er der men-

nesker, der søger husly. Børn, der dræbes. De drukner lige herude i Middelhavet. Det er da tydeligt, at krybbespil stadig er dybt aktuelle, siger Antonio Díaz og forsikrer med det samme, at det ikke er et politisk udsagn.

- Nej, nej, det er da bare en konstatering af, at det stadig er, som da Jesus blev født. Og at der er håb i enhver krig, fastslår han, der "gracias a Dios", takket være Gud, har tjent så mange penge på at sælge sin jomfru-olivenolie Qaray, at han 7. november her i Molina nær Malaga i Sydspanien kunne åbne et 5000 kvadratmeter stort museum for krybbespil.

Kun krybbespil. 60 af dem i syv sale. Fra mange lande og i mange stilarter, en del skabt på stedet af kunstnere, han har haft

boende. Det er Spaniens første museum af sin slags, og det har for ham været en "vildt overraskende" succes med flere end 20.000 besøgende den første måned.

For spanierne er et krybbespil, en "belen" efter det spanske ord for Bethlehem, ellers lige så vigtig som for italienerne, der skabte den. I Rom ligger verdens største museum til ære for de katolske scenarier, som munken Frans af Assisi fandt på i 1223, dengang med levende mennesker og levende dyr.

Ideen bredte sig, og især spanierne tog den til sig og med sig. Napoli var i flere århundreder spansk, og det er stadig den napolitanske stil, der dominerer. Også på Museo de Belenes.

- Jeg fik det første i gave, siden flere. Pludselig havde jeg 20, og jeg kunne mærke, at

jeg kunne give noget videre til mine børnebørn og min landsby ved at samle og udstille, forklarer Antonio Díaz, der har været mere end 10 år om det moderne museum. For ham betyder troen ikke det store, som han siger, men for hans kone, Ana Caballero, er det anderledes.

- Jeg er ikke superkatolik, men når jeg ser på en "belen", ser jeg nok noget andet og mere end dem, der ikke er troende. Man sanser budskabet uden ord, når man ser det lille barn ligge der, siger hun.

Mange familier har selv et krybbespil, som de har nært forhold til. Ofte er det arvet og sat sammen af figurer af forskellig alder og kvalitet.

- Kun få køber et helt krybbespil af gangen, fortæller Miguel Perez, som i 19 år har

ekspereret i butikken Nazareno i Malaga.

Her er alt, hvad der hører sig et krybbespil til inklusiv hunde til 2,50 euro stykket.

Der er ingen mode indenfor branchen, mener han, der sælger en del af de helt små til turister, men ellers der er en tendens til, at der købes dyrere nu end før.

- De antikke figurer er ikke til at betale for penge, men mange køber dem på 21 centimeter til for eksempel 310 euro, 2.325 kr., for Caspar på sin kamel, siger han og understreger, at det er mændene, der arbejder med krybbespil.

- Det er vores domæne derhjemme, fastslår han.

Det er også tre mænd, der hvert år designer og leder arbejdet med det største krybbespil i Malaga. Det er 20 gange fem meter

og står ved katedralens hovedindgang, hvor der dagen igennem er kø af både fastboende og turister.

Mange af de næsten 100 frivillige er dog kvinder som Anna Sanchez, der ud over at skrive poesi og male og hjælpe sin familie, fordi hun som "enke har det bedst med at lave noget det meste af tiden", også ud af almindeligt papir vædet i kaffe har skabt småbitte pergamentlignende bøger til den 45 centimeter høje synagoge foran sig.

- Jeg er ikke praktiserende, men når jeg arbejder med vores krybbespil, tænker jeg over, hvorfor vi er til, hvad vi skal, hvordan vi kan gøre godt for andre. Også selv om jeg bare har lavet små bøger og en hel masse frugter. Kom herhen og se, siger hun og viser hen til markedet med et mylder af kurve

med appelsiner, æbler og druer så små, at de ikke kan skelnes fra hinanden uden briller.

- Det er samme historie, vi fortæller alle sammen. Det ved jeg da godt, ler hun.

- Men vi skifter scener hvert år, og det gør det hele mere virkeligt, at man kan se den og ikke bare læse den, forklarer Anna Sanchez.

I år er tableauerne i katedralen kopier af steder i Malaga. Blandt andet det romerske teater og markedshallen Atarazanas. Ude på museet danner flere af Andalusens mest kendte byer baggrund for krybbespillene, ligesom de gør det på chokoladefabrikken Galleros i Rute halvanden time nord for Malaga.

Her er alt skabt i chokolade, og den kunst-

neriske kvalitet lader ikke til at hindre kø ved kassen. Tværtimod. Her er det 1400 kilos chokoladekrybbespil i højere grad en anledning til at købe søde sager direkte fra fabrikken.

Også lysdekorationen hen over Malagas marmorbelagte gågade, Calle Larios, er hængt op for at sikre julehandelen i byens store net af små gader med butikernes farverige fristelser.

Hver aften tændes musikken, så lyset blinker i takt til ikke mindst popudgaven af "Feliz Navidad", som mange hundrede står og synger i flok på Plaza de la Constitución.

- At give gaver, pynte op, at bygge "belenes", funderer Anna Sanchez.

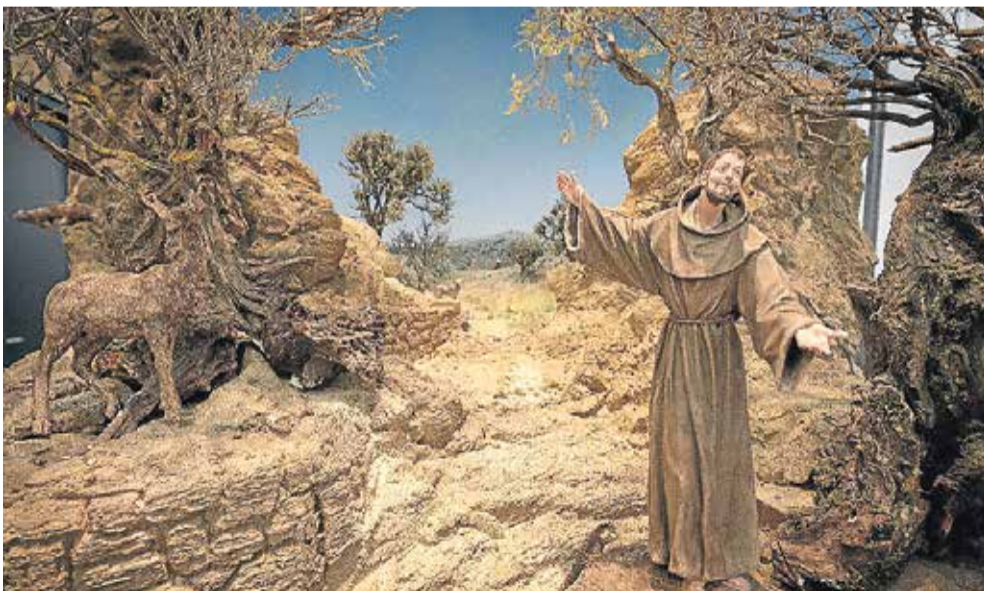
- Det skaber glæde. Og det er vel det, julen handler om, ikke?

Sorg og afmagt og to børn, der ser på en nyfødt baby. Julekrybber anno 2017 afspejler virkeligheden for de flygtende.

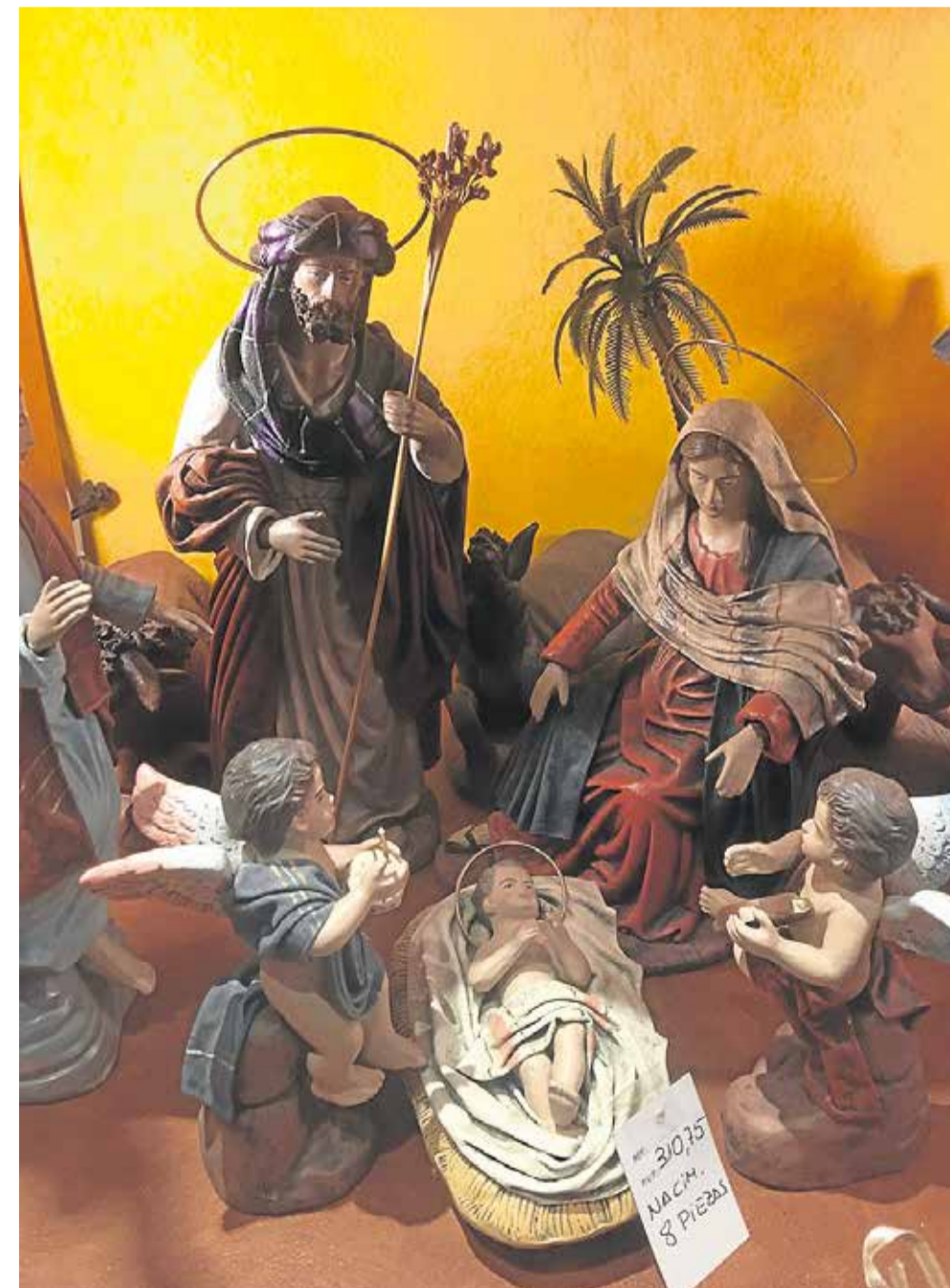
Krybbespil fås i mange stilarter og fortæller mange forskellige historier fra fattigdom på landet til fine klæder til ære for det nyfødte barn som her på Carmen Thyssen-museets krybbespil i foyeren.

Frans af Assisi byder velkommen på det nye museum for krybbespil. Han skabte det første i 1223.

- Det minder mig om min egen familie, derfor elsker jeg det her krybbespil, siger Ana Caballero om landsbyen med Jesus på vippen med sin far og mor og Marias forældre, Joakim og Anna, i baggrunden. Det er skabt af italienerne Nicolo Celegato og Paolo Blondo til Museo de Belenes, som hun stiftet sammen med sin mand, Antonio Diaz.

Et fuldt udstyret krybbespil med 10 centimeter høje dukker kan fås for cirka 200 kroner hos Nazareno.

Helgener, hellige kameler, kors og engle. Alt til faget hørende sælges hos Nazareno.

Juleplan

- Malaga udsender hvert år en liste med kort over de mest seværdige krybbespil.
- Det fås hos turistinformationerne.
- I år er der 61.
- Katedralen huser det største krybbespil. Der er gratis adgang gennem hovedind-

- gangen.
- På el ayuntamiento, rådhuset, kort derfra er det næststørste.
- Der er som hos de fleste fri adgang 10-14 og 17-21.
- Mange butikker, museer og kirker har

- deres egne krybbespil.
- Også den berømte bar El Pimpi har sit tableau.
- Hos Cereria Zalo i Calle Santa Maria og Nazareno på Calle Carreteria kan man købe figurer med mere.

- Museo de Belenes ligger en lille times kørsel fra Málaga mod Antequera.
- www.museodebelenes.es
- Chokolade- og småkagefabrikken Galleros ligger i Rute på vej mod Córdoba.
- www.gallerosartesanos.com

Shopping

- Julegaver er gode at købe i Málaga.
- Alle museer har store gavebutikker.
- I kvarteret omkring Museo de Carmen Thyssen er en række små mere eksklusive tøj-, smykke- og antikvitetsbutikker blandt andre Lola &

Lo, 40 grados en la Sombra og La Casa del Cardena.

- Omkring og på Calle Larios ligger de store og små kædebutikker som de spanske Bimbo y Lola, Mango og Massimo Dutti.

Malaga

- Malaga er hovedbyen på den spanske sydkyst.
- Det er en af Spaniens mest populære julebyer.
- Dagtemperaturen i december er 15-20 grader.
- Fra Aalborg er direkte fly til Malaga.